

NINA DE GRAMONT

VRAŽDA
MANŽELŮ
MARSTONOVÝCH

ZÁHADA INSPIROVANÁ
ŽIVOTEM AGATHY CHRISTIE

KIO KAN

edice
KLOKAN

Copyright © 2021 by Nina de Gramont
Published by arrangement
with St. Martin's Publishing Group.
All rights reserved.
Translation © Jana Vlčková, 2022
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu THE CHRISTIE AFFAIR
vydaného v roce 2022 nakladatelstvím
St. Martin's Press,
an imprint of St. Martin's Publishing Group
přeložila Jana Vlčková
Redakční úprava Helena Škodová
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2022
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7633-766-4

Pro Lizu Jane Hansonovou

ČÁST PRVNÍ

*„Ta maličká se moc stará.
Není to bezpečné. Ne, není to bezpečné.“*

– HERCULE POIROT

Zde leží sestra Mary

Kdysi dávno a v jiné zemi jsem málem zabila ženu. Nutkání k vraždě je zvláštní pocit. Napřed se dostaví vztek, větší, než jste si uměli kdy představit. Zmocní se vašeho těla s takovou vervou, jako by ho poháněl samotný Bůh. Připraví vás o svobodnou vůli, ovládne vaše údy i mysl. Propůjčí vám sílu, o jaké jste ani nevěděli, že ji máte. Vaše ruce, do té doby neškodné, se zvednou, aby vymáčkly život z jiného člověka. Plesáte radostí. Při zpětném pohledu se to zdá děsivé, ale já se odvažuji tvrdit, že v okamžiku, kdy vás tenhle pocit přepadne, chutná sladce, protože každá spravedlnost je sladká.

Agathu Christie vražda fascinovala. Ale měla měkké srdce a nikdy nechtěla nikoho zabít. Ani na okamžik. Dokonce ani mě.

„Říkejte mi Agatho,“ nechala se vždycky slyšet a podala mi štíhlou ruku. Ale já se nikdy neodvážila oslovit ji křestním jménem, ani tehdy na začátku, bez ohledu na to, kolik víkendů jsem strávila v některém z jejích domovů, bez ohledu na důvěrné chvílky, jež jsme spolu sdílely. Familiárnost mi nepřipadala vhodná, ačkoliv po skončení první světové války se noblesa již začala vytrácet. Agatha patřila mezi lepší lidi, vždycky působila elegantním dojmem, ale vždy byla ochotná mávnout rukou nad společenskými móresy. Kdežto já jsem se musela hodně snažit, abych si správné manýry osvojila, a tak jsem se jich nechtěla lehko vzdát.

Líbila se mi, ale o jejím psaní jsem tehdy neměla vysoké mínění. Zato jsem ji vždycky obdivovala jako osobnost.

A stále ji obdivuji. Když jsem se s tím nedávno svěřila jedné ze svých sester, zeptala se, jestli lituji toho, co jsem udělala a kolik jsem způsobila bolesti.

„Samozřejmě že ano,“ odpověděla jsem bez zaváhání. Každý, kdo tvrdí, že *ničeho nelituje*, je buď psychopat, anebo lhář. Já nejsem ani jedno, jen zkrátka umím udržet tajemství. V tom se první paní Christie velmi podobá té druhé. Obě si uvědomujeme, že nemůžeme vyprávět svůj příběh, aniž bychom odkryly příběh někoho druhého. Po celý svůj život Agatha zatvrzele odmítala odpovídat na otázky týkající se jejího jedenáctidenního zmizení a nebylo to jenom kvůli tomu, že potřebovala chránit sebe.

I já bych odmítla odpovídat, kdyby někoho napadlo se mě zeptat.

Zmizení

PŘEDCHÁZEJÍCÍ DEN

Čtvrtek 2. prosince 1926

Řekla jsem Archiemu, že není vhodný čas, aby opustil svoji ženu, ale nemyslela jsem to vážně. Co se mě týkalo, tak tahle šaráda trvala už moc dlouho. Bylo načase zahrát vítěznou hru. Ale jemu se líbilo, když věci vypadaly jako jeho vlastní nápad, proto jsem protestovala:

„Je příliš křehká,“ prohlásila jsem. Agatha se dosud nevzpamatovala ze smrti své matky.

„Clarissa zemřela před řadou měsíců,“ namítl Archie. „A moje žena bude řídit stejně, bez ohledu na to, kdy jí o nás povím.“ *Křehká* byl nejspíš poslední výraz, který by někdo v souvislosti s Agathou použil. Archie seděl za velkým mahagonovým stolem ve své londýnské kanceláři, přímo ztělesnění pompéznosti a moci. „Všichni nemůžou být šťastní,“ vysvětloval. „Vždycky má někdo prostě smůlu a mě už unavuje být věčně tím nešťastníkem.“

Seděla jsem na kožené židli proti němu, obvykle vyhrazené pro finančníky a obchodníky. „Miláčku.“ Můj hlas nikdy nebude znít tak vznešeně jako Agatin, ale přinejmenším se mi podařilo zbavit přízvuku východního Londýna. „Potřebuje víc času, aby se vzpamatovala.“

„Je dospělá.“

„Matku člověk postrádá bez ohledu na věk.“

„Jsi příliš shovívavá, Nan. Nadmíru laskavá.“

Usmála jsem se, jako by to byla pravda. Tři věci Archie nenáviděl nejvíc na světě: nemoc, slabost a smutek. Aby Agatě poskytl čas na zotavenou, na to neměl dost trpělivosti. Proto jsem jako jeho milenka bývala vždycky veselá. Povznesená a nad věcí. Dokonalý kontrast s jeho ne zcela oklamanou a žalem zkroušenou manželkou.

Zatvářil se mnohem přívětivěji a v koutcích úst mu zacukal úsměv. Jak říkají Francouzi: „Šťastní lidé nemají žádnou minulost.“ Archie po té mojí nikdy nepátral. Chtěl mě mít takovou, jaká jsem dnes – rozzářenou a ochotnou. Uhladil si vlasy dlaní, ačkoliv vůbec nebyl rozčuchaný. Všimla jsem si, že na spáncích začíná šedivět. Přidávalo mu to na důstojnosti. V mém vztahu s Archiem mohl být prvek zištnosti, ale to neznamena, že bych si ho nemohla užít. Byl vysoký, pohledný a zamiloval se do mě.

Zvedl se od stolu, obešel ho a poklekl přede mnou.

„Archie.“ Schválně jsem se na něho zamračila. „Co kdyby někdo přišel?“

„Nikdo nepřijde.“ Objal mě rukama kolem pasu a položil mi hlavu do klína. Měla jsem na sobě plisovanou sukni, propínací halenku, dlouhý volný pletený kabátek a punčocháče. Falešné perly a nový klobouček. Pohladila jsem Archieho po hlavě. Tiskl se ke mně tváří a já jsem ho něžně odstrčila.

„Tady ne,“ napomenula jsem ho, ale bez naléhavosti. Hlavně vesele, vesele, vesele. Jsem dívka, která nikdy v životě nebyla nemocná ani smutná.

Archie mě políbil. Chutnal po tabáku z dýmky. Sevřela jsem v prstech klopky jeho saka a nic jsem nenamítala, když vzal do dlaně moje ňadro. Dnes večer se vrátí domů ke své ženě. Jestli mám pokračovat v pečlivě naplánovaném směru, potom bude nejlepší, když ho k ní pošlu, dokud mě má plnou hlavu. Houbička namočená v chininsulfátu, kterou jsem dostala od své mladší vdané sestry, ve mně držela stráž a chránila mě před těhotenstvím. Nikdy jsem se s Archiem nesešla, abych nebyla důkladně připravená na všechny eventuality,

ale tentokrát byla moje opatrnost zbytečná. Cudně mi uhladil sukni a pečlivě srovnal sklady, potom se zvedl a vrátil se za stůl.

Sotva usedl na židli, dovnitř vešla Agatha. Zlehka zaklepala na dveře v téže chvíli, kdy je otevřela. Na koberci tlumeně zaduněly její rozumně zvolené podpatky. Bylo jí šestatřicet a kdysi zářivé nazrzlé vlasy časem vybledly. Byla o několik centimetrů vyšší než já a skoro o deset let starší.

„Agatho,“ napomenul ji ostře Archie, „mohla jsi zaklepat.“

„Ach, Archie. Tohle není šatna.“ Nato se ke mně otočila. „Och, slečna O’Deaová. Vás jsem tu nečekala.“

Archieho strategie vždycky spočívala v tom, že mě neschoval. Pravidelně jsem bývala zvána na večírky, a dokonce i na víkendy k nim domů. Před šesti měsíci by mou přítomnost ve své kanceláři přinejmenším něčím omluvil. *Stan mi sem Nan poslal, aby mi vypomohla*, řekl by například. Stan byl můj zaměstnavatel v Imperial British Rubber Company. Přátelil se s Archiem, ale nikdy nikomu nic nepůjčil.

Tentokrát jí manžel žádné vysvětlení nenabídl, přestože tu nemám co pohledávat. Agatino obočí vystřelilo vzhůru, když si uvědomila, že se ani neobtěžuje uchýlit k žádnému ze svých úskoků. Aby si zachovala tvář, obrátila se ke mně.

„Jenom se na nás podívejte.“ Ukázala na své oblečení a potom na moje. „Jsme jako dvojčata.“

Musela jsem se ovládat, abych se nedotkla tváře. Uvědomovala jsem si, že divoce rudnu. Co kdyby přišla o dvě minuty dřív? Zase by zarputile předstírala, že nic netuší, jako právě teď?“

„Ano,“ přikývla jsem. „To je pravda.“

Tuto sezónu měla dvojče každá žena v Londýně, protože jsme se všechny strojily ve stejném stylu a nosily vlasy v délce po ramena. Jenže Agatha na sobě měla model od Chanelu a její perly rozhodně nebyly falešné. Avšak nestavěla se k těmto rozdílům s opovržením, pokud si jich vůbec všimla. Nepatřila k lidem, kteří druhými pohrdají, což byla ctnost,

kteřá se jí v mém případě nevyplatila. Ani jednou nenamítla nic proti tomu, aby se do jejích kruhů vetřela dcera úředníka a pouhá sekretářka. „Přátelí se se Stanovou dcerou,“ sdělil jí Archie. „Je skvělá golfistka.“ Žádné jiné vysvětlení nikdy nepožadovala.

Na fotografiích z té doby Agatha vypadá mnohem pochmurněji a méně hezká, než ve skutečnosti byla. Modré oči se jí třpytily. Nos zkrášlila sprška holčičích pih a obličej dokázal rychle střídát výraz. Konečně se Archie zvedl, aby ji pozdravil. Podal jí ruku jako obchodnímu partnerovi. Usoudila jsem – způsobem, jakým uvažují ti, kteří se dopouštějí krutosti – že téhle pohledné ambiciózní ženě vlastně prokazují laskavost, protože si zaslouží někoho lepšího, než je Archie. Někoho, kdo ji sevře v náruči, bude ji bezmezně obdivovat a zůstane jí věrný. Propadala jsem pocitu viny, který mě připravoval o odvahu, proto jsem si připomínala, že Agatha je od přírody houževnatá jako kočka a vždycky přistane na nohou.

Oznámila Archiemu, nejspíš podruhé nebo potřetí, že má schůzku s Donaldem Fraserem, svým novým literárním agentem. „Když už jsem ve městě, napadlo mě, že bychom si mohli zajít na oběd, než odjedeš na víkend.“

„Dnes nemůžu.“ Archie nepřesvědčivě ukázal na svůj prázdný stůl. „Čeká mě hora práce, kterou se musím prokousat.“

„Aha. Určitě nemůžeš? Zamluvila jsem stůl u Simpsona.“

„Určitě ne,“ přikývl. „Obávám se, že jsi vážila cestu zbytečně.“

„Nechtěla byste se mnou jít vy, slečno O’Deaová? Na dámský dýchánek?“

Nesnesla bych, aby se dočkala dvojnásobného odmítnutí. „Ach ano. To by bylo milé.“

Archie podrážděně zakašlal. Jiný muž by možná byl nervózní tváří v tvář setkání jeho manželky s milenkou. Ale on se o to dávno nestaral. Přál si, aby jeho manželství skončilo,

a jestli se o to přičiní skutečnost, že nás načapala jeho žena, tak ať. Zatímco budu obědvat s jeho chotí, on se dostaví na schůzku v Garrard and Company, aby mi koupil ten nejkrásnější prsten, můj první pravý diamant.

„Musíte mi o tom novém literárním agentovi vyprávět,“ zašveholila jsem a zvedla jsem se. „Závidím vám vaši vzrušující kariéru, paní Christie.“ Nebyla to lichotka. Agatina práce mě zajímala mnohem víc než Archieho suchopárný svět financí, přestože tehdy ještě nebyla tak slavná jako nyní. Ale její hvězda stoupala a zdaleka nedosáhla svého maxima. Záviděla jsem jí.

Agatha se do mě zavěsila. Nevadilo mi to. Nic mi nepřipadalo přirozenější než důvěrný vztah s jinými ženami. Měla jsem tři sestry. Agatha se usmívala, současně zasněně i odhodlaně. Archie si občas stěžoval, že od narození Teddy během posledních sedmi let přibrala, ale mně její paže připadala štíhlá a subtilní. Nechala jsem ji, ať mě odvede z kanceláře na rušnou londýnskou ulici. Tváře mi zrůžověly chladem. Vtom mě Agatha znenadání pustila a přiložila si ruku na čelo. Zavravorala.

„Jste v pořádku, paní Christie?“

„Pro vás Agatha,“ opravila mě. „Prosím, říkejte mi Agatho.“

Přikývla jsem. A tak jsem pokračovala ve stejném duchu jako pokaždé, když vyslovila tuto žádost – za celé odpoledne jsem ji vůbec neoslovila. Ani jednou.

Znali jste někdy ženu, která se stala slavnou? Když se ohlížíte nazpátek, zcela nepochybně se vám vybavují určité věci. Jakým způsobem se prezentovala. S jakým odhodláním mluvila. Agatha až do své smrti tvrdila, že není ctižádnostivý člověk. Domnívala se, že drží svou touhu vyniknout v tajnosti, ale já jsem ji postřehla ve způsobu, jakým přelétla očima po místnosti. Vyčetla jsem to z pohledů, kterými sledovala

každého, kdo vstoupil do jejího zorného pole. Představovala si, co v sobě ten který člověk asi skrývá a jak by se to dalo shrnout do jediné věty. Na rozdíl od Archieho Agathu zajímala vaše minulost. Když jste ji sami neprozradili, něco si vymyslela a samu sebe přesvědčila, že je to pravda.

Po příchodu do přepychové restaurace nás doprovodili do patra, kde byla jídelna pro dámy. Když jsme se usadily, Agatha si sundala klobouk. Napodobila jsem její příklad, i když mnohé dámy si ponechaly ten svůj na hlavě. Načechrala si svoje pěkné vlasy a upravila si je. Nejednalo se o projev marivosti, zkrátka si jen udělala pohodlí. Mohla se mě zeptat, co jsem pohledávala v Archieho kanceláři, ale věděla, že už mám připravenou nějakou výmluvnou lež, a na tu nebyla zvědavá.

Místo toho se otázala: „Vaše matka stále žije, nemám pravdu, slečno O’Deavová?“

„Ano, oba rodiče jsou naživu.“

Nepokrytě si mě prohlížela. Odhadovala mě. Po tolika letech snad můžu říct, že jsem byla pohledná. Štíhlá, mladá, sportovní typ. Ale žádná Helena Trojská. Kdybych jí byla, můj vztah s Archiem by možná působil méně znepokojivě. Skromnost mých půvabů naznačovala, že její muž do mě může být vážně zamilovaný.

„Jak se má Teddy?“ zeptala jsem se.

„Daří se jí dobře.“

„A jak jde psaní?“

„Taky dobře.“ Mávla rukou, jako by o nic nešlo, přestože jsem věděla, jak je na svoji práci hrdá.

Vtom se ozvala obrovská rána, neboť pikolík v bílém sáčku upustil podnos plný prázdného nádobí. Nemohla jsem si pomoci a nadskočila jsem leknutím. Muž sedící u stolu vedle nás spolu se svou manželkou si reflexivně zakryl hlavu. Není to tak dávno, co hlasitý třesk znamenal tady v Londýně něco daleko hrozivějšího než rozbité nádobí a mnozí lidé se stali svědkem toho nejhoršího.

Agatha usrkla čaje. „Jak mně se stýská po předválečném klidu! Myslíte, že se někdy vzpamatujeme, slečno O’Deaová?“
„Netuším, jak bychom mohli.“

„Předpokládám, že jste byla příliš mladá, abyste se mohla věnovat práci ošetřovatelky.“

Přikývla jsem. Během války se o raněné vojáky většinou záměrně staraly ženy v letech, aby se zabránilo vzplanutí nevhodných románků. Agatha byla přidělena do nemocniční lékárny v Torquay, kde se hodně naučila o jedech.

„Moje sestra Megs se stala zdravotní sestrou až po válce,“ odpověděla jsem, „a dodnes se téhle profesi věnuje. Pracuje v nemocnici v Torquay.“

Agatha se na nic nezeptala. Moji sestru nemohla znát. Místo toho vznesla jinou otázku. „Ztratila jste někoho blízkého?“

„Chlapce, jehož jsem znala. V Irsku.“

„Padl?“

„Řekněme, že už se nikdy nevrátil domů. Ne doopravdy.“

„Archie sloužil u letectva, což pochopitelně víte. Předpokládám, že pro ty ve vzduchu to bylo jiné.“

Nechodí to tak na světě stále? Šrámy světa vždycky odnesou ti chudí. Agatha ráda citovala Williama Blakea: „Někteří se rodí pro sladké potěšení, jiní pro nekonečnou noc.“ A já jsem si v duchu říkala – přestože jsem večeřela u Simpsona a její manžel mi právě kupoval zásnubní prsten – že Agatha patří do té první kategorie, zatímco já do druhé.

Na Agatině tváři se objevoval výraz, který úporně potlačovala. Zase se vracel. Jako by chtěla něco říct, ale nedokázala se k tomu přimět. Byla jsem si jistá, že mě na oběd pozvala proto, aby mě konfrontovala. Možná mě chtěla požádat o smilování. Avšak odkládat nepříjemné rozhovory je snadné, obzvláště když konfrontace s druhými není vaším povahovým rysem.

Právě proto Agatha poznamenala: „Válka je vyložený nesmysl. Což platí pro jakýkoliv ozbrojený konflikt. Proč by měli kvůli válkám muži trpět? Kdybych měla syna, udělala

bych cokoliv, aby nemusel na frontu. Je mi jedno, o co se bojuje, nebo jestli je Anglie v sázce.“

„Myslím, že bych si počínala stejně. Kdybych měla syna.“

Přinesli nám nakrájené maso a já jsem si vybrala syrovější kousek, než mám v oblibě. Nejspíš jsem chtěla učinit dojem na Agathu. Čím jsou lidé bohatší, tím mají radši krvavější steaky. Zakrojila jsem do masa a z červené šťávy se mi zhoupł žaludek.

„Vzpomenete si někdy na toho irského chlapce?“ vyzvídala Agatha.

„Myslím na něho každý den.“

„Proto jste se nikdy neprovdala?“

Nikdy neprovdala. Jako bych se nemohla stát vdanou paní.
„Nejspíš ano.“

„Nuže, pořád jste mladá. A kdo ví? Třeba se jednoho dne objeví – živý a zdravý.“

„Velmi o tom pochybuji.“

„Když vypukla válka, byla jsem přesvědčená, že se s Archiem nikdy nevezmeme. Ale vzali jsme se a byli spolu šťastní. Jak jistě víte. Opravdu šťastní.“

„Určitě ano.“ Úsečné a přísné. Řeči o válce mě zocelily. Člověku, který nic nemá, může být odpuštěno, když sebere jednu věc – manžela – tomu, kdo má všechno.

Přišel číšník a otázal se, jestli si dáme sýr. Obě jsme odmítly. Agatha položila vidličku, půlka jejího masa zůstala nedojedená. Kdyby nebyla tak dobře vychovaná, odstrčila by talíř. „Nesmím tolik jíst. Archie si stěžuje, že tloustnu.“

„Jste tak akorát,“ prohlásila jsem, abych ji uchlácholila, a také proto, že to byla pravda. „Sluší vám to.“

Agatha se zasmála, trochu zlomyslně, ale posmívala se sama sobě, ne mně a já opět změkla. Nijak mě netěšilo působit druhým bolest. Smrt její matky přišla v tom nejméně vhodném okamžiku, zrovna když se Archie chystal svoji ženu opustit. Tohle jsem nechtěla. Otec Agatě zemřel,

když jí bylo jedenáct, takže kromě toho, že ztratila matku, se zároveň v celkem mladém věku stala nejstarší z rodiny.

Agatha trvala na tom, že účet zaplatí, a z restaurace jsme vyšly společně. Na ulici se ke mně otočila a vzala mě za bradu.

„Máte na tento víkend nějaké plány, slečno O’Deaová?“
Její tón naznačoval, že přesně ví, co mám za lubem.

„Ne. Příští týden mám dovolenou. Budu ji trávit v hotelu Bellefort v Harrogate.“ Svě upřímnosti jsem okamžitě zalitovala. Vždyť jsem to ještě ani neřekla Archiemu. Nic jsem před ní netajila zřejmě proto, že jsme se dělily o jednoho muže, což na mě působilo dojmem spřízněnosti. Někdy jsem si připadala mnohem blíží jí než jemu.

„Rozmazlujete se,“ poznamenala, jako by tahle představa nevyhovovala její rozumné povaze. „Umíte žít.“

Naštěstí se nezeptala, jak je možné, že si můžu takový přepych dovolit.

Pustila moji bradu. V očích se jí usadil výraz, v němž jsem se tak úplně nevyznala. „Tedy se rozloučíme. Pěknou dovolenou!“

Otočila se, poodešla o několik kroků, zastavila se a vrátila se ke mně. „Vy ho nemilujete.“ Její obličej se úplně změnil. Veškerý klid byl rázem tentam a vystřídalo ho rozechvění a vytřeštěné oči. „Bylo by špatné, kdyby ano. Ale protože to není pravda, prosím přenechejte ho osobě, která ho zbožňuje.“

Moje podráždění bylo okamžitě pryč. Cítila jsem se přízračně a nechtělo se mi odpovídat. Jako bych se rozpustila na tisíc kousků a ty stoupaly do vzduchu. Agatha se mě už nedotkla. Místo toho mě držela očima v šachu a čekala, co ze mě vypadne. Krev mi vyprchala z tváří a pocit viny byl najednou tak silný, že jsem se nedokázala pohnout ani nadechnout.

„Paní Christie.“ Na víc jsem se nezmohla. Dožadovala se přiznání, pro nějž jsem neměla svolení jí ho podat.

„Slečno O’Deaová.“ Úsečné, konečné. Návrat k obvyklému chování. Její jméno na mých rtech bylo předzvěstí popření. A přísně mi tím dávala najevo, že se naše cesty rozcházejí.

Stála jsem před restaurací a sledovala, jak odchází. V mých vzpomínkách zmizela v mlze, ale tak to být nemohlo. Panoval jasný a chladný den. S největší pravděpodobností jednoduše odbočila za roh a ztratila se v davu.

Měla jsem se vrátit do práce, ale místo toho jsem zamířila do Archieho kanceláře. Post sekretářky už mě tolik nezajímal, teď když Archie hradil stále větší a větší část mých nákladů. Věděla jsem, že si bude lámat hlavu, jak můj oběd s Agathou dopadl, a jestli jí opravdu večer míní oznámit, že od ní odchází, mohla by argumentovat, že ho nemiluji. Proto bylo důležité dát mu na vědomí, že to není pravda.

Cestou jsem minula knihkupectví, kde byla vystavena hora dětských knížek. Na obálce byl medvídek a svíral v hrsti šňůrky balonků, vznášejících se ve vzduchu. *Medvídek Pú*. Vypadal jako malý rošťák. Zašla jsem dovnitř a koupila jeden výtisk, aby ho Archie věnoval Teddy. Na okamžik mě napadlo, že bych jí ho mohla dát sama jako dárek k Vánocům. V tu dobu už mohou její rodiče žít v odloučení. Třeba Teddy stráví Vánoce se svým tatínkem a se mnou. Občas člověk slyšel o dětech, které po rozvodu zůstaly u otce, a Archie vždycky tvrdil, že ho má Teddy radši. I když... To je zkrátka celý Archie – něco takového nejen řekne, ale dokonce tomu věří.

Když jsem se vrátila do Archieho pracovny, předala jsem mu knížku, aby ji osobně donesl své dceři. Zamkl dveře a přitáhl si mě na klín. Rozepnul mi sukni a vyhrnul mi ji k pasu.

„Už to nepotrvá dlouho,“ vydechl mi do ucha a zachvěl se. Věřila jsem, že takhle to má rád. Copak si všichni muži nepotrpí na rychlovky?

Zvedla jsem se z něho a upravila si sukni. Klobouk, stále naražený na hlavě, se ani nepohnul.

„Jaká ti připadala?“ zeptal se, když se vrátil ke stolu

„Smutná.“ Kdyby mu řekla, že mě konfrontovala, já to popřu. „A ustaraná.“

„Nesmíš na ni být tak vlídná. Chce to rychlý a čistý řez. Je to laskavější.“

„Určitě máš pravdu.“

Poslala jsem mu vzdušný polibek a zamířila ke dveřím v naději, že žádné z mých prohlášení nenarušilo jeho rozhodnutí. Po mém rozhovoru s Agathou se zdál požadavek na jeho odchod ještě naléhavější. Odemkla jsem západku.

„Nan,“ vyhrkl Archie dřív, než jsem stačila překročit práh. „Až se uvidíme příště, budu volný.“

„Vůbec ne,“ opravila jsem ho. „Budeš patřit mně.“

Usmál se a já věděla, že se nemám čeho bát. Příkladnějším jsem se mohla spolehnout, že o nás Archie své ženě řekne. Měl před sebou vytyčený cíl, a jakmile se jednou pro něco rozhodl, chladnokrevně si za tím šel jako pilot odhodlaný shazovat bomby a působit pod sebou pozdvižení a smrt. Zatímco on sám, nedotknutelný, pluje oblohou.

Zmizení

O DEN DŘÍV

Čtvrtek 2. prosince 1926

Dějiny lidstva se jako červená nit vine tvrzení, které muži vyprávějí svým milenkám. On svou ženu nemiluje a možná ani nikdy nemiloval. Roky spolu nespí, není vůbec o čem mluvit. Z jejich manželství se vytratila vášeň, náklonnost i radost. Společné bydliště se proměnilo v pusté a neutěšené místo. Zůstává s ní jenom kvůli dětem, penězům nebo majetku. Jsou spolu už jenom ze zvyku. Nová milenka je jediná úleva od tohoto utrpení.

Kolikrát byla tahle historka pravdivá? Tipovala bych, že mockrát ne. Víím, že u manželů Christieových to neplatilo.

Toho večera Archie jako obvykle odjel z Londýna do svého domu v Sunningdal, který manželé pojmenovali Styles po pánském sídle z Agatina prvního románu. Byla to půvabná viktoriánská vila obklopená zahradou. Když Archie prošel předními dveřmi, Agatha už na něho čekala, oblečená na večeri. Nikdy mi nesdělil, co měla na sobě, ale já víím, že to byly šifonové šaty barvy mořské pěny. Umím si představit, že stříh podtrhoval oblost jejich ňader, ale Archie si všiml pouze toho, jak je rozčilená, a proto se rozhodl nechat oznámení o tom, že ji opouští, na ráno. „Večer s námi cloumají větší emoce,“ konstatoval.

Agatha věděla, co se blíží, a rozhodla se pro tichou bitvu. Její malý teriér Peter se od ní obvykle nehnul na krok, ale toho večera jej uložila do postele spolu s Teddy, aby se jí

nepletl pod nohy. Snažila se být veselá, jak se jejímu choti líbilo.

Někdy mě napadá, že Hercula Poirota stvořila jako protiklad k Archiemu. Nikdy mu neušel žádný emocionální podnět ani zbloudilý cit, pro nějž by neměl pochopení. Poirot dokázal vstřebat a vyhodnotit smutek člověka, a pak mu odpustit. Zatímco Archie jednoduše chtěl zavelet: „Hlavu vzhůru!“ a očekával, že bude jeho rozkaz okamžitě vyplněn.

Když se rozhodl odložit scénu, k níž neodvratně dojde, Archie usedl s manželkou k tiché večeři. Každý zaujal místo v protilehlém čele dlouhého stolu. Když jsem se ho zeptala, o čem si povídali, prohlásil, že o ničem důležitém.

„Jaká ti připadala?“

„Trucovitá.“ Archie to vyslovil jako velkou osobní urážku. „Byla mrzutá a užívala si to.“

Po večeři ho pozvala do vedlejšího salonu na sklenku brandy. Odmítl a vydal se do patra za Teddy. Honoria, jež zastávala post Agatiny sekretářky a zároveň byla chůvou jejich dcery, zrovna ukládala holčičku do postýlky.

Pejsek vystřelil ze dveří, sotva je Archie otevřel, a Teddy zakvílela na protest. „Maminka mi slíbila, že Peter bude dneska spát se mnou!“

Archie měl naštěstí u sebe můj dárek, *Medvídko Pú*, takže ji měl čím utěšit. Teddy nadšeně knížku rozbalila a trvala na tom, že jí tatínek musí přečíst první kapitolu. Potom ho prosila, aby četl dál, a tak četl, dokud se neunavil. V době, kdy se vrátil k manželce, Agatha spala jako dřevo, netušíc, že právě propásla poslední šanci se vykoupit. „Byla jako mrtvá,“ líčil mi Archie.

Ale když jsem následující sobotu přijela do Styles, abych Archiemu vrátila auto, uviděla jsem *Medvíka Pú* ležet na stolku v hale stále v zabaleného v hnědém papíru. U Simpsona se na mě Agatha dívala unavenýma zastřenýma očima, které svědčily o mnoha bezesných nocích. Manžela milovala. I po dvanácti letech manželství do něho byla blázen a upínala

k němu všechny své naděje, jako by se do svých šestatřiceti nepoučila, jak to na světě chodí.

Vím, že by nešla spát dřív než Archie. Podle mě se stalo tohle:

Agatha přivítala Archieho po návratu domů. Potud jeho vyprávění věřím. Tváře jí plály odhodláním. Rozhodla se získat ho zpátky ne zlostí a výhrůžkami, ale čistě silou svého obdivu, proto se pečlivě ustrojila. Přesně vím, co měla na sobě, protože v sobotu ráno šaty stále ležely na hromádce u její postele. Služka je v rozrušení zapoměla sebrat a vyprat. Když jsem je zahlédla, poklekla jsem, zvedla je a přitiskla k tělu, jako bych si je chtěla vyzkoušet. Byly až moc dlouhé a světle modrozelený šifon se mi rozlil u nohou. Voněly parfémem Yardley, „Stará anglická levandule“, lehkým a příjemným.

Frivolní šatičky, které se k zimnímu období moc nehodí, ale i tak. Muselo jí to slušet, když ho vítala. Rozkošné pihy na nose a dekoltu, dmoucí se ňadra. Třeba držela v ruce sklenku s drinkem, ne pro sebe (sama skoro nikdy nepije), ale pro manžela. Jeho oblíbenou skotskou.

„AC,“ oslovila ho a přistoupila blíž k němu. Položila mu ruku na hrud', podala mu drink a na oplátku si od něho vzala kabát. Od svatební noci jeden druhého oslovovali AC.

„Tady.“ Archie jí důvěrné oslovení neoplatil. Spolu s kabátem jí podal zabalenou dětskou knížku. „Ta je pro Teddy.“ Neřekl, že jsem ji koupila já, ale Agatha to nejspíš předpokládala. Archie na knihy nebyl – nepřečetl si ani jeden román, který vydala. Agatha odložila neotevřený balíček na stůl.

V salonu si nalila vodu. Uměla čekat. Roky čekala, aby se mohla provdat za Archieho, potom čekala, až skončí válka, aby mohli žít spolu. Poslala nakladateli svou první knihu a dlouho čekala, než byla přijata k vydání. Když se o tom dozvěděla, skoro si ani nepamatovala, že něco napsala. Podepsala nevýhodnou smlouvu s nakladatelstvím Bodley Head

na prvních pět knih a svou chybu si skoro okamžitě uvědomila. Ale místo aby vyjednávala, zase pokorně čekala. Nyní je opět volná a uchýlila se pod křídla mnohem solidnějšího nakladatele. Člověk musí něčím zaměstnat hlavu a doufat v nejlepší. Musí být ochotný dát si načas.

V domě byla až moc velká zima. Na pažích jí naskočila husí kůže a nutilo ji to postavit se blíž k Archiemu. Sršel zdravím a tvářil se neproniknutelně, vyzařovalo z něho teplo, ne to osobní, ale tělesné.

„Kde je Teddy?“ zeptal se.

„Nahore s Honorií. Koupe se a pak půjde spát.“

Přikývl a nadechl se vůně levandule. Muži lichotí, když se žena snaží, obzvláště když se mu odcizila, což se stalo v okamžiku, kdy se pevně rozhodl ji opustit. Agatha poručila kuchařce, aby připravila jeho nejoblíbenější jídlo, hovězí Wellington, které se výtečně hodí k zimní večeři. Zapálila svíčky. Jen oni dva a lahev dobrého francouzského vína. Agatha si také nalila, aby netrhala partu, ale sotva usrkla. Neusadila se na druhé straně stolu, jak tvrdil Archie, ale hned vedle něho. On je levák, ona pravačka, a tak do sebe vráželi lokty s důvěrností lidí, kteří léta obývají tentýž domov a spí spolu v jedné posteli. Archie byl jenom člověk, a co hůř, pouhý muž. Zmocnila se ho zvláštní melancholie. Není pravda, že ji nikdy nemiloval. Ve skutečnosti mu jeho odhodlání vzít si mě připomnělo, kdy naposledy cítil takové nutkání. Naléhavě toužil oženit se s Agathou, přestože zuřila válka, neměli peníze a obě jejich rodiny – zejména jeho matka – trvaly na tom, aby se sňatkem počkali. Ve světle svíček Agatha vypadá skoro jako tehdy o svatební noci. Blížil se Štědrý den a spolu s ním i jejich výročí. V téhle části roku se člověk vzpomínkám neubrání.

Dojedl, ale nezastavil se v dětském pokoji, aby Teddy popřál dobrou noc. Bylo pozdě a dcerka už bude spát.

Vím, že to byl Archie, kdo svlékl manželce šaty a nechal je zmačkané ležet na podlaze. Tohle byla jeho poslední šance

pomilovat se s touhle konkrétní ženou. Zůstali spolu sami v ložnici a jeho manželka se zachvívala úlevou, radostí i chladem. Služka zatopila v krbu. V mihotavém světle plamenů Agatha působila zranitelně a bylo vidět, jak ho zbožňuje.

Manželství. Propletené životy dvou osob. Úporná skrumáž, z níž se člověk špatně vymotává. Archie nebyl bezcitný. V onu poslední noc, kterou trávil se svou ženou, po mnoha měsících, kdy potlačoval vše, co k ní cítil, naposledy otevřel stavidla své vášně.

„Agatho,“ opakoval pořád dokola. Umím si představit, že jí vyznával lásku. A tak mu ta horoucí slova oplácela. Slzy jí stékaly po tvářích a ona se domnívala, že ho znovu získala – nadobro. Neuvědomovala si, že i když zůstali vzhůru dlouho do noci a víc a víc se zamotávali do příkrývek pomačkaných milováním, na tuto jedinou noc se stala jeho milenkou, ale už nikdy nebude jeho paní.

Zmizení

DEN, KDY BYLA VIDĚNA NAPOSLEDY

Pátek 3. prosince 1926

Agatha otevřela oči a zjistila, že je sama. Archie vstal před svítáním a zapomněl na kouzlo společně strávené noci s lehkostí, s jakou to dokáže pouze muž. Vykoupal se, smyl ze sebe vůni své ženy, a jestli k ní něco cítil, všechny své emoce zanechal v ložnici. Agatha se zavrtěla a uvědomila si, že je pod přikrývkou nahá. Okamžitě si vzpomněla na všechno, co se stalo. Vítězoslavně se protáhla a zívla. Archie už je zase její. Vyhrála ho nazpátek.

Spokojeně si broukala a oblékla se do dlouhé noční košile, v níž by za běžných okolností spala. Než sešla do přízemí, zahalila se do flanelového župánku. Krátký pohled do zrcadla jí napověděl, že k dokonalému vzhledu jí stačí upravit si vlasy pomocí prstů. Dokonce i ona, za všech okolností kritická, musela uznat, že jí to sluší. Zardívala se štěstím. *Štěstím.* Tuhle stránku má Archie nejradši. Dnešní první záblesk jejího zářivého já ho naplní láskou, viditelnou láskou. Pospíchala ze schodů, aby ho zastihla dřív, než odejde do kanceláře.

Jistě si umíte představit její zklamání, když v přízemí potkala Archieho oblečeného do vycházkových šatů a s cestovním kufrem v ruce. Sotva ji uviděl, rysy mu ztvrdly.

„Přece teď nikam nepojedeš?“ Zbledla a ihned ztratila lesk. Veškeré potěšení a radost zmizely dříve, než je Archie stačil zahlédnout.

„Agatho.“ Znělo to varovně. Mračil se. Jako by mluvil s darebným dítětem.

„Agatho,“ opakovala a její hlas nepříjemně stoupal. Možná dolehl až k Teddy ležící v postýlce. Ať už spí, anebo je vzhůru, žádný z jejích rodičů si nenašel čas, aby ji přišel zkontrolovat. „Agatho,“ řekne znovu. „Zní to, jako bych to byla já, kdo se dopouští špatnosti. Já dělala potíže. Přestože jsi to ty, Archie. Archie. Archie. Archie.“

Povzdech si a pohlédl ke kuchyni, kde kuchařka připravovala snídani. Honoria každým okamžikem přivede Teddy dolů. Nechtěl, aby Agathu někdo slyšel. Její hysterie ještě vzroste potom, co jí zasadí poslední úder. Už se tomu nemůže dál vyhýbat. Má plán a nic mu jej nepřekazí. V náprsní kapse ho tížil můj zásrubní prsten, za nějž zaplatil pěknou sumičku v hotovosti.

„Pojď za mnou.“ Nasadil tón, jímž otec kárá provinilé dítě. „Promluvíme si v mojí pracovně.“ Přistoupil blíž a popadl ji za loket.

Agatha svoji pracovnu neměla. Knihy psala tam, kde se zrovna nacházela, ke spokojenosti jí stačil stůl a psací stroj. Skutečně se nepovažovala za spisovatelku. Byla především vdaná paní. Přesně tak se vnímala. Vdaná paní. Archieho choť. Kým bude, když ji opustí?

Posadila se na hedvábnou pohovku v pánském pokoji. Přiběhl Peter, vyskočil na kanape a uvelebil se vedle ní. Archie mu se nelíbilo, když mu pes ničil nábytek, ale měl na srdci důležitější věci, proto se ovládl a zaklapl dveře.

Agatha se mi kdysi svěřila, že když jí její první chlapec zlomil srdce, běžela za matkou a přemáhala pláč. Clarissa Millerová jednou rukou podala dceři kapesník, na druhé varovně vztyčila ukazovák. Dávala jím větší důraz svým slovům. „Neodvažuj se bulet! Zakazuji ti to!“ Agatha byla od přírody poslušná a nikdy nechtěla víc, než se matce zavděčit. Proto se jen zachvěla a spolkla slzy, které hrozily skanout.

Avšak neprožila jenom smutky. V mládí bývala lehkovážná a bezstarostná a odmítala jednu nabídku k sňatku za druhou.

Když se o ni začal zajímat Archie, byla zasnoubená s jiným. Ostýchavý a laskavý Tommy by jí nikdy nepřipravil tuhle horkou chvilku, tím si byla jistá. Proč se tenkrát neřídila matčinou radou?

Archie se vedle ní neposadil a místo toho se uvelebil v křesle. Stálo dost blízko, aby k němu mimoděk vztáhla paže, což bylo po společně strávené noci úplně přirozené gesto.

„Agatho,“ okřikl ji stroze a pak následovala slova, kterých se měsíce hrozila. „Neříká se mi to lehko...“

„Tak to neříkej,“ zaškemrala a svěsila pateticky napřažené paže. Přitáhla si pejska na klín a hladila ho, aby se uklidnila.

„Prosím, vůbec to nevypouštěj z úst.“

„Říkám ti jenom to, co musíš dávno vědět. Miluji Nan O'Deaovou a chci si ji vzít.“

„Ne! To nedovolím! To nejde. Ty miluješ mě.“ Vzpomínky na právě uplynulou noc byly tak živé, tak blízko... Jako by se pořád milovali. Na rozdíl od Archieho se nevykoukala a stále ze sebe cítila jeho vůni. Držela se jí a přehlušila levandulový parfém. „Jsem tvoje žena.“

„Rozvod,“ vyštěkl Archie slovo, které mluvilo za všechno, stručně a jasně. Cíl natolik zřetelný, že nepotřeboval zasadit do kontextu, dokonce ani do celé věty. Triumf nad emocemi. Archie necítí nic. Dokonce se ani nebojí, že se před ním manželka zhroutí. Soustředí se na jediné: *rozvod*.

Agatha seděla mlčky a stále rychleji a rychleji hladila teriéra po kožichu. Její výraz se nezměnil. Archie si dodal kuráž, což nebylo moudré, a spustil. Přiznal, že náš vztah trvá skoro dva roky.

(„To jsi jí říkat nemusel,“ kárala jsem ho později, přestože jsem věděla, že to nemá rád.

„Máš pravdu,“ přiznal. „Nechal jsem se ošálit jejím mlčením. Byla to poslední věc, kterou jsem čekal. Skoro jako by mě neslyšela.“)

Až příliš rychle přešel k detailům a nařídil Agatě, aby požádala o rozvod. „Z důvodu cizoložství.“ V té době to

býval nejčastěji uváděný důvod, jemuž soud okamžitě vyhověl. „Už jsem hovořil s Brunskillem –“

„S Brunskillem!“ Řeč byla o Archieho právníkovi, popleteném muži s dlouhým knírem. Další věc, o které mohl předpokládat, že ji urazí.

„Ano. Tvrdí, že můžeš zmínit ,nejmenovanou třetí stranu‘. Je velice důležité do toho Nan nezatahovat.“

Agatha okamžitě přestala hladit psa. „*Tohle* že je důležité?“

Archie si měl uvědomit svoji chybu, ale místo toho dál naléhal. „Mohlo by se to dostat do novin. Kvůli tvým knihám. Tvému jménu. Poslední dobou jsi známá.“

Zvedla se, Peter spadl na podlahu a vyčítavě zakňučel. Obvykle mívala o psa strach, ale teď si ho ani nevšimla.

Archie zůstal sedět. Jak mi později sdělil: „Nikdy nemá význam přesvědčovat rozčilenou ženu.“

Její manžel miluje jinou. Konstatování, které Agatě obrátilo život vzhůru nohama, podané stručně a věcně. A od ní se očekávalo, že tuto informaci přijme s klidem a důstojně. Archie porušil pravidla, omlouvá se vášní a po ní se chce, aby byla rozumná a posbírala střepy. Aby brala ohled na pověst své sokyně. Chtěl toho po ní víc, než dokázala unést. Zatnula ruce v pěst a zaječela, hlasitě, plná vzteku.

„Agatho! Prosim! Uslyší tě služebné – i to dítě.“

„Dítě. Dítě! Neopovažuj se mi je připomínat!“ Protože odmítal vstát, sklonila se k němu a zasypala ho ranami pěstí do hrudi. Ani to s ním nehnulo. Později se mi svěřil, že málem vyprskl smíchy.

„Ty jsi tak krutý!“ vyčetla jsem mu, ale lehkým tónem, jako by mi na jeho krutosti ani trochu nezáleželo.

Chudinka Agatha! Probudila se z nejsladšího snu do té nejhorší noční můry. A nemůže udělat nic, čím by z manžela vyrazila sebemenší náznak emocí.

Konečně se Archie zvedl. Popadl ji za zápěstí, aby ustal příval ran. „Dost už! Odcházím. Po práci odjíždím na víkend k Owenovým. Zbytek vyřídíme příští týden.“

„Předpokládám, že ona tam bude taky.“

„Ne,“ odpověděl, protože tuhle odpověď považoval za bezpečnější a od té doby, co se zapletl se mnou, se mu lež stala druhou přirozeností.

„*Bude* tam. Já vím, že ano. Večírek, víkend pořádaný pro páry. Jenom ty nepřijedeš se svou ženou, ale s tou děvkou. S tou odpornou mrzkou poběhlicí!“

Běžná chyba, jíž se dopouští ženy, od kterých odchází manžel. Cesta k Archieho srdci rozhodně nebyla dlážděna urážkami mé maličkosti. Nikdo není tak nepřístupný jako okouzlený muž. Zachmuřil se a zesílil sevření.

„Takhle o Nan nesmíš mluvit!“

„Ty mi říkáš, co nesmím? Ty bys především neměl odjíždět na víkend s cizí ženou! Neměl bys mě opouštět v době, kdy tě nejvíc potřebuji. O Nan si budu mluvit, jak uznám za vhodné.“

„Uklidni se, Agatho.“

Kopala ho do holení. I když měl na nohou jenom trepky, ani to s ním nehnulo. Marně do něho bušila. Vykroutila se z jeho sevření tak zuřivě, že když ji pustil, upadla. Mnula si zápěstí a Archie si všiml, že se na nich začínají objevovat podlitiny, ale nebyl schopen svého chování litovat, tak pevně byl přesvědčený o tom, že si za to může sama. Měl na mysli jediný cíl – urychleně se jí zbavit.

V noci Archie propadl nostalgii a tělesné touze, ale dnes se opět zaměřil na svůj cíl. Jako správný fanatik se nenechal ničím odradit. Několika kroky přešel přes místnost a zamířil do haly. Chopil se kufříku a vydal se ke svému autu z druhé ruky značky Delage, které mu Agatha koupila za peníze ze své nové smlouvy. Vůz je to celkem přepychový a Archie se pyšnil tím, že ho vlastní, jako by si k němu dopomohl vlastním přičiněním. Má elektrický startér, takže se nemusí nahazovat klikou. Stačilo mu usednout za volant a odfrčēt. Muselo být pro Agathu tak ponižující sledovat, jak mizí ze dveří a prchá před ní v jejím vlastním velkorysém daru.

„Archie!“ vykřikla a utíkala za ním po dlouhé příjezdové cestě. „Archie!“

Pneumatiky vířily prach a manžel se ani neohlédl. Napřímená ramena svědčila o jeho odhodlání. Utíkal od ní, nedosažitelný ve všech směrech.

Nedosažitelný je výraz, který později Honoria použila v souvislosti s Agathou. Jejím úkolem bylo vzbudit Teddy a vypravit ji do školy. Sotva chůva vstala, zaslechla z přízemí vzrušené hlasy. Linuly se z pracovny pana Christie. Manželská hádka. Ošklivá. Proto se odebrala do dětského pokoje. Holčička již byla vzhůru, seděla v koutku a hrála si s panenkami. Bylo jí sedm a patřila k dětem, které se umí samy zabavit a nedělají potíže.

„Zdravíčko, Teddy.“

„Dobré ráno.“ Teddy si odhrnula tmavé vlasy z očí. Nepřekvapilo ji, že za ní přišla Honoria. Často se stávalo, že když se probudila, oba rodiče už byli pryč. Když jí byly čtyři, rodiče ji opustili na celý rok a vydali se na cestu kolem světa. Samotnou Agathu většinou vychovávala milovaná služka zvaná Nursie, takže z její vlastní zkušenosti neměla podobná výchova chybu.

„Pojďme,“ vyzvala Honoria svou svěřenku a natáhla k ní ruku. „Dáme si něco k snídani. Potom se oblékneme a půjdeme do školy.“

Teddy se zvedla a vklouzla dlaní do té Honoriiny. Stanuly nahoře na schodišti právě v okamžiku, kdy Archie prchal z pracovny před hysterickou Agathou. Teddy zvedla ruku, jako by mu chtěla zamávat, ale otec ji neviděl. Zabouchl za sebou dveře. Dlouho zavřené nezůstaly, protože z nich vyběhla Agatha s takovou naléhavostí, až Honorii blesklo hlavou, že ji manžel uhodil. Vrhla se za ní, ale paní prudce rozrazila dveře a vyřítla se ven. Teddy chytila Honorii za cíp svetru, aby jí neutekla, a chůva dítě přivinula ke svému mohutnému boku a konejšivě je hladila, zatímco Agatha vykřikovala: „Archie! Archie!“

Honoría čekala uvnitř a zdvořile předstírala, že se nic neděje. Slyšela odjíždět auto, ale Agatha se nevrátila. A tak zahнала Teddy dolů a do kuchyně. Nato se vrátila do vstupní haly. Styles měl vepředu a vzadu velká okna. Tím prvním Honoría sledovala Agathu, jak stojí v županu a pantoflích na příjezdové cestě, vlasy jí povlávají ve větru a kolem ní se v ranním světle usazuje prach. Honoría nikdy neviděla člověka, jenž by vydržel stát bez pohnutí jako socha, a přesto působil naprosto zmateným dojmem.

„Agatho?“ Honoría vyšla ven. Ty dvě si byly tak blízké, že mohly odložit stranou formality panující mezi zaměstnankyní a velkou dámou. Honoría natáhla ruku a dotkla se jejího ramene. „Agatho, jsi v pořádku?“

Agatha stála, jako by ji neslyšela, a nevěřicně zírala za autem, které jí dávno zmizelo z dohledu. Když na ni Honoría znovu promluvila, Agatha neodpověděla. Honorii nepřipadalo správné vrátit se do domu a nechat ji tu samotnou, ale zůstat s ní sama působilo zvláštně – jedna plně oblečená a druhá strnulá jako socha, připomínající invalidu na dlouhé cestě k uzdravení.

Kouzlo netrvalo dlouho. Agatha se probrala a zamířila do Archieho pracovny, kde se posadila a napsala manželovi dopis. Mohla to být prosba. Mohlo to být vyhlášení války. Nikdo se nedozvěděl, co v listu stálo, kromě Archieho, který jej vzal a hodil do ohně.

Teď mě napadá, jestli Agatha neměla plán. Koneckonců spisovatel pečlivě zvažuje každou řádku zamýšleného románu, který píše, a předpokládá všechny možnosti plynoucí z akce. Když na ni teď vzpomínám, nevidím člověka, který ztratil vlastní identitu a utekl z obvyklého prostředí, ani ženu na pokraji ztráty paměti. Vidím jen odhodlání, které poznáte pouze tehdy, když ho sami zažijete. Odhodlání zrozené ze zoufalství a proměněné v cíl. Krátce nato, když jsem se dozvěděla o jejím zmizení, nebyla jsem ani trochu překvapená. Rozuměla jsem tomu.

Také jsem kdysi zmizela.

Zde leží sestra Mary

Možná vám dělá potíže smýšlet laskavě o ženě, jako jsem já, která rozvrátila cizí manželství. Ale já o vaše pochopení nestojím. Jenom si mě představte, jak se jednoho zimního dne v Irsku vezu na vypůjčeném mlékařském povozu. Je mi devatenáct let.

Vůz táhli dva koně s chundelatou srstí a opratě svíral v ruku utrápený Ir, v té době podle mě starý. Tenký kabát mě neochránil před lezavou zimou. Kdyby mě místo jeho otce vezl Finbarr, mohla bych se k němu přitulit a zahřívat se teplem jeho těla. Avšak Finbarr by mě nikdy neodvezl tam, kam máme namířeno. I když se panu Mahoneymu nedá upřít určitá laskavost. Kdykoliv mu to situace dovolovala, přendal si opratě do jedné ruky a poplácal mě po rameni. Jemu se možná ulevilo, mně ne. Kodrcali jsme po rozježděné blátivé cestě a prázdné lahve od mléka cinkaly. Kdyby byly plné, pak by mléko nejspíš cestou zmrzlo, než jsme se doploužili do kláštera. Z Ballycotton do Sunday's Corner byla dlouhá cesta.

„Nebudu tam dlouho,“ poznamenala jsem s těžkým irským přízvukem svého otce, jako bych se jím chtěla panu Mahoneymu vlichotit. „Jakmile se Finbarr uzdraví, přijede si pro mě.“

„*Jestli se uzdraví,*“ opravil mě pan Mahoney a jeho vážné oči těkaly všude kolem, jenom na mě se nepodívaly. Momentálně si přál jedině – mít mě pěkně pod zámkem, aby o mě bylo postaráno a on se mohl vrátit k synovi v naději, že ho zastihne živého.

„*Uzdraví se,*“ vyhrkla jsem náruživě s přesvědčením mladého člověka, který je schopen uvěřit v nemožné. Na šatech

skrytých pod kabátem ulpěla nepatrná sprška krve z Finbarrova kašle.

„Mluvíš jako Irka. Toho se drž. Angličany tu lidi dneska moc nemusejí.“

Přikývla jsem, ale jeho slova jsem pochopila až mnohem později. Ani bych neuměla vysvětlit, co znamená zkratka IRA. Já si pod pojmem Irsko představovala oceán, mořské ptáky a ovce. Zelené kopce a Finbarra. Nic, co by souviselo s vládou jeho nebo její.

„Máš štěstí, holka,“ poznamenal pan Mahoney. „Ještě nedávno bys skončila leda tak v chudobinci, ale tyhle jepťišky se starají o matky a děti.“

Napadlo mě, jestli by nebylo lepší, kdyby jediná možnost pro mě byl chudobinec. Pan Mahoney by jistě neměl do srdce, aby mě odvezl mezi lůzu, a tak by mi dovolil zůstat s jeho rodinou. Pravda byla taková, že za cestu k jeho dveřím jsem utratila poslední penny. Dá se říct, že do kláštera jsem s ním jela dobrovolně, ale nejspíš to nebude úplně správný výraz, když nemáte kam jít.

Nakonec jsme doputovali do cíle. Pan Mahoney seskočil z povozu a nabídl mi širokou mozolnatou dlaň, aby mi pomohl na zem. Budova kláštera byla nádherná, postavená z červených cihel, s věžičkami a lomenými oblouky, takový kříženec mezi univerzitou a hradem, což byla místa, o kterých jsem byla přesvědčená, že se do nich nikdy nepodívám. Na trávníku před ní stála socha anděla s rukama sepjatýma spíše u boku než vztaženýma k modlitbě. Nade dveřmi byl výklenek, zřejmě místo někdejšího okna, kde stála další socha, tentokrát z hlíny – jepťiška v modro-bílém hábitu a se vstřícně nataženými dlaněmi, jako by nabízela útočiště všem, kteří vstoupí.

Moji rodiče nikdy nebyli nábožensky založení. „V neděli se má odpočívat,“ říkával s oblibou táta, když vysvětloval, proč nechodí na mši. Máma byla protestantka. Já jsem chodila do kostela jenom s tetou Rosie a strýcem Jackem.